

Alfons mamma – om tomrummen i texten

Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Att leka med de tomrum som uppstår i texten. Eleverna får träna på att göra inferenser och föreställa sig.

Läraren reflekterar

Välj ett tomrum som förblir tomrum genom hela texten. Ibland får ju läsaren obesvarade frågor besvarade längre fram i berättelsen, men letandet efter sådana svar kan lätt leda till uppgiftslösning. Inte heller de tomrum som alltid finns när man läst ut en bok och som ofta utnyttjas av lärare: Vad tror du hände sen? I de *faktiska* tomrummen letar vi efter elevens upplevelse och tolkning av texten. Alla elever har samma kontext, det vill säga det som faktiskt står i texten, men i stort sett full frihet att fylla tomrummen så som de själva vill.

Metod

Läs texten med eleverna och låt eleverna bearbeta texten som ni brukar göra. Presentera begreppet "tomrum" och förklara vad du menar. En berättelse utelämnar alltid något, till exempel detaljer, personer och händelser som är underförstådda och ibland mer eller mindre saknar funktion i sammanhanget. Låt eleverna återberätta en enkel händelse från gårdagen. Tillsammans kan de i par spåna på vad de INTE återgav och vilka personer som INTE var med (men som kanske fanns i berättelsens periferi). Gör på samma sätt med texten ni precis har bearbetat. Låt eleverna fundera på: Vad kan vi ana om de olika karaktärerna? Vilka ledtrådar kan ge oss en fylligare bild av karaktären? Lyft fram dessa och anslå på tavlan. Låt eleverna fundera på hur bilden blir mer komplett. Vilka uppgifter saknas?

Vidare kan eleverna fundera på vilka (möjliga) karaktärer som INTE kommer till tals och INTE ens finns med i berättelsen?

Förslag

Ett exempel på ett tomrum är vem som är Alfons Åbergs mamma. Det går att "leka" med på en rad olika sätt, till exempel i samtal, texter, bild eller rollspel.

- Vem är Alfons mamma? Var finns hon? Vad gör hon?
- Varför har inte Alfons någon kontakt med henne?
- En dag knackar det på dörren hemma hos Alfons. Han öppnar och utanför dörren står hans mamma. Vad händer?
- En dag får Alfons ett brev från sin mamma. Vad skriver hon? Vad svarar Alfons?
- Alfons pappa träffar Alfons mamma på ett café. Vad pratar de om?

LGR 11 Förmåga (kopplingar till årskurs 9)

Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Lyrik, dramatik, sagor och myter.

Kunskapskrav

Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk.